

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering**
Directie Digitale Economie

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

3 september 2024

Kenmerk

DGED-DE / 86812149

nota

Uitvoering toezegging uit het commissiedebat
Kinderen en digitale rechten van 14 september
2023

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Kopie aan

[Redacted recipient list]

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Tijdens het commissiedebat Kinderen en digitale rechten van 14 september 2023 heeft de toenmalige Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken toegezegd om de Tweede Kamer in het voorjaar van 2024 een eerste indruk te sturen over de werking van de digitaal dienstenverordening (ook: 'Digital Services Act', of 'DSA'). Die toezegging is aan u overgedragen omdat u verantwoordelijk bent voor de Digital Services Act. Met deze brief geeft u daar uitvoering aan.

Geadviseerd besluit

U kunt bijgevoegde kamerbrief ondertekenen en laten versturen.

Kernpunten

- De DSA is sinds 17 februari jl. volledig van toepassing. Dat is pas relatief kort. Meer dan een eerste indruk is daarom nog niet goed mogelijk. Dat heeft de toenmalige Staatssecretaris van BZK bij het doen van de toezegging ook duidelijk gemaakt aan de Tweede Kamer.
- In deze brief beschrijft u wat er al is gedaan qua uitvoering en toezicht op zowel nationaal als EU-niveau. U wijst er ook op dat de DSA in civiele procedures al wordt ingeroepen. Zie de toelichting voor meer informatie.
- In de brief informeert u de Tweede Kamer ook dat de Europese Commissie recent een infractieprocedure is gestart tegen Nederland. Spoedige behandeling door de Tweede en Eerste Kamer kan er hopelijk voor zorgen dat deze procedure zonder gevolgen blijft.
- Nadat er is gereageerd op de ingebrekestelling van de Europese Commissie kan zij een of meerdere aanvullende ingebrekestellingen sturen. Daarna dient zij een met-redenen-omkleed-advies ('MROA') te sturen. Het is mogelijk dat er daarna nog een of meerdere aanvullende MROAs worden gestuurd. Nederland heeft telkens twee maanden de tijd om te reageren op een (aanvullende) ingebrekestelling of MROA.

- Dit proces duurt bij een voortvarende behandeling vaak al zes maanden. Daarna kan de Europese Commissie een verzoekschriftprocedure bij het Hof van Justitie starten om uiteindelijk een boete of dwangsom aan Nederland op te kunnen leggen. Hoe lang dit duurt is afhankelijk van hoe voortvarend de Europese Commissie te werk gaat. Tot nog toe hecht de Europese Commissie een groot belang aan tijdige uitvoering en handhaving van de DSA.
- Het is wenselijk om deze kamerbrief nog vóór de behandeling van de Uitvoeringswet digitaal dienstenverordening aan de Tweede Kamer te sturen (nog niet gepland).

Toelichting

Uitvoering en toezicht op EU-niveau

- De zwaarste eisen uit de DSA gelden voor de categorie 'zeer grote online platformen en zoekmachines'. De Europese Commissie heeft inmiddels 25 diensten aangewezen onder deze categorie. Drie daarvan zijn in Nederland gevestigd (Booking.com, AliExpress, en Snap). De Europese Commissie houdt er toezicht op in samenwerking met de toezichthouder in de lidstaat van vestiging.
- Een aantal zeer grote online platforms voeren procedures bij het Hof van Justitie tegen de Europese Commissie. Zoals Amazon en diverse pornoplatforms die bestrijden dat zij 'zeer grote online platforms' zouden zijn. De oordelen van het Hof van Justitie in deze zaken verduidelijken de interpretatie van de DSA, wat de rechtszekerheid, naleving en toezicht uiteindelijk ten goede komt.
- De Europese Commissie heeft al diverse procedures ingeleid tegen X, Instagram, Facebook, TikTok en AliExpress. De gronden verschillen, maar in elk van die zaken stelt de EC dat de aanbieders van die diensten onvoldoende uitvoering hebben gegeven aan de verplichting om systeemrisico's te onderzoeken en om waar nodig mitigerende maatregelen te nemen (artikelen 34 en 35 van de DSA)

Uitvoering en toezicht op nationaal niveau

- Hoewel de ACM pas na aanneming van de uitvoeringswet volledig bevoegd is om toezicht te houden kan zij door het aanwijzingsbesluit van uw voorganger al diverse dingen doen. In de brief beschrijft u een aantal van die acties:
 - De ACM neemt al signalen van mogelijke overtredingen van de DSA in ontvangst en stuurt die waar nodig en mogelijk door aan bevoegde toezichthouders in andere lidstaten.
 - De ACM werkt aan de benodigde samenwerking (afspraken) met andere toezichthouders.
 - De ACM neemt deel aan de vergaderingen van het samenwerkingsverband van toezichthouders op EU-niveau ('digitaal dienstenraad').
 - De ACM werkt aan een leidraad die de DSA nader toelicht zodat naleving door bedrijven wordt vergemakkelijkt.
 - De ACM heeft een steekproef gehouden naar de naleving van de DSA. Naar aanleiding daarvan is contact gelegd met diverse bedrijven over hun implementatie en naleving van de DSA.

Toepassing van de DSA door de civiele rechter

- De DSA is in Nederland al meerdere keren ingeroepen in civiele procedures bij de burgerlijk rechter. Gebruikers van online platforms blijken daar extra bescherming aan te kunnen ontleen. Bijvoorbeeld tegen het verwijderen of minder zichtbaar maken van hun 'posts' door een online platform.
- Dit toont aan dat bedrijven al moeten voldoen aan de DSA, ondanks het feit dat de uitvoeringswet nog moet worden aangenomen.
- Dat gebruikers deze bescherming hebben is reeds aan de Tweede Kamer toegelicht (bijv. Aangangsels Handelingen II 2023/23, nr. 1241). Deze rechtszaken tonen aan dat dit niet alleen op papier het geval is.